

Mijn column nummer 381

Waterschaarste

Nog een dag en de meteorologische zomer van 2018 is voorbij. Het was een opvallend warme en droge zomer. Veel meteorologische en waterstaatkundige records zijn dan ook gebroken. Tot vorig jaar werd vooral verwezen naar de zomer van 1976. Zal de zomer van 2018 daarvoor in de plaats komen? Of zullen de records van 2018 volgend jaar al sneuvelen? En wat betekent dat voor bodemkundigen?

De verdeling van water in tijden van schaarste daaraan is in Nederland bij wet geregeld. In de Waterwet is een verdringingsreeks opgenomen. Op de eerste plaats staat veiligheid, met aandacht voor de stabiliteit van waterkeringen, klink en zetting en onomkeerbare schade aan natuur. De tweede prioriteit betreft het veiligstellen van de levering van drinkwater en energie. Op de derde plaats komt kleinschalig hoogwaardig gebruik, zoals de beregening van kapitaalintensieve gewassen. En op nummer vier staat de rest, zoals scheepvaart, landbouw, natuur en industrie. De eerste twee prioriteiten worden op landelijk niveau gesteld, de laatste twee op provinciaal niveau. In de praktijk zullen vooral de waterschappen hun zegje hierover doen.

Op provinciaal niveau verwacht ik wat gevoeligheid voor droogte betreft grote verschillen tussen de diverse vormen van landgebruik en tussen de verschillende bodemsoorten. Ik verwacht in de nabije toekomst veel aandacht voor het ontwikkelen van indicatoren voor het vermogen van de bodem om vocht te leveren. Interessant daarbij zijn het gehalte aan organische stof en klei, de geschiktheid van de poriën voor capillaire opstijging en de grondwaterstand. Inzicht in deze factoren zou een prima basis zijn voor het bepalen van de geschiktheid van de bodem voor de teelt van specifieke gewassen en voor bepaalde typen natuur. De Omgevingsvisie zou hierin een sturende rol kunnen krijgen. De zomer van 2018 is voorbij. Wij werden geconfronteerd met de gevolgen van waterschaarste. Dat zal ongetwijfeld leiden tot meer aandacht voor de nuttige toepassing van vaak al bestaande bodemkundige kennis op dit terrein.